

STUDIU ISTORIC - ZONA PADUREA VERDE-UMT

c. Toponim/Punct: *Pădurea Verde-UMT (Uzinele Mecanice Timișoara).*

d. Coordonate GPS (centru aproximativ sit): 45°46'30.32"N 21°15'0.95"E, 89 m altitudine.

e. Coordonate Stereo 70 (centru aproximativ sit): 208822.58714, 481880.84164.

f. Suprafață: 7,3 ha.

g. Stare actuală: zonă industrială și rezidențială, vizibilitate 0%.

h. Reper geografic: situl se află la 3,16 km SSE de biserica reformată din Dumbrăvița, 3,51 km nord-est de catedrala mitropolitană din Timișoara și 4.7 km nord-vest de biserica ortodoxă din Ghiroda.

i. Hartă topografică:

j. Imagine satelitară:

Imagini satelitare (traseul fostei căi ferate industriale marcat cu portocaliu)

Timișoara 11

a. Istoricul cercetărilor: Situl a fost descoperit în anul 1956 cu ocazia unor lucrări de construcție la calea ferată ce lega Uzinele Mecanice Timișoara de magistrala de cale ferată în zona în care se construia un pod și un canal. Imediat după descoperirea materialelor arheologice au fost începute și cercetările arheologice de către un colectiv format din arheologul Marius Moga, muzeograful Ortansa Radu și Maria Anochii, restauratorul Varga Aladar și fotograficul Rudolf Miihl. Complexele arheologice au fost cercetate în condiții deosebit de dificile, lucrările de construcție fiind realizate cu deținuți. Rezultatele acestor cercetări au fost publicate într-un articol intitulat *De când este locuită vatra orașului Timișoara* apărut în *Drapelul Roșu* din 17 martie 1957 în care materialele care aparțin antichității au fost atribuite eronat celei de a doua epocii fierului. Materialele specifice epocii bronzului au fost restaurate și expuse datorită importanței lor (Tănase 1998, p. 251).

Descoperirile preistorice de aici, mai exact cele de epoca bronzului, apar amintite în numeroase studii care tratează descoperiri atribuite Cruceni-Belegiă (Popescu 1969, p. 498; Popescu 1970, p. 437; Gumă 1993, p. 55, p. 257, p. 296; Stavilă 2012, p. 32) sau repertorii generale (Luca 2006, p. 251).

Cercetările au fost continuate în vara anului 1969 de către Ortansa Radu care descoperă în cele trei sondaje de 5X2 m materiale de epoca bronzului, un mormânt sarmatic și materiale datate în secolul XI p. Chr. Scheletul din aflat în mormânt era culcat pe spate, orientat NV-SV, cu fața întoarsă est, mâinile întinse pe lângă corp și aparținea unei adolescente de tip brahocratic. Inventarul mormântului conținea o fusaiolă peste metacarpielele palmei drepte, o căniță de lut lângă laba piciorului stâng și doi cercei cu capetele petrecute și răsucite în spirală pe verigă, din argint, un colier dintr-o bară de bronz cu secțiune pătrată, două fibule cu arc semicircular și resort în arbaletă și mărgelile din coralină peste vertebrele cervicale (Radu 1983, p. 152; Popescu 1969, p. 498; Popescu 1970, p. 437; Marc 1998, p. 286; Mare 2004, p. 75). Mormântul sarmatic descoperit aici a fost rediscutat de către Lavinia Grumeza într-o lucrare ce tratează cimitirele sarmatice din Banat sau diverse aspecte legate de acestea (Grumeza 2014, p. 24, p. 51, p. 60, p. 75, p. 114, p. 120, p. 122, p. 127, p. 150, p. 154 nota 1195).

Pe lângă materialele preistorice și sarmatice în acest areal mai sunt semnalate, pe lângă o așezare datată în secolul IX-X, și o necropolă de înhumare datată în secolul X pe baza inventarului din morminte format din scărițe de șă, tolbă, nasturi, coliere și brățări simple sau terminate cu capete de animale (Popescu 1969, p. 498; Popescu 1970, p. 437; Iambor 2002, p. 127)

. Tot în acest punct a mai fost descoperită o spadă cavalerască păstrată fragmentar. Lungimea totală a piesei este de 560 mm din care lama ruptă măsoară 390 mm, mânerul măsoară 104 mm iar garda dreaptă cu profil rectangular măsoară în lungime 95 mm iar în grosime 10 mm. Butonul discoidal are în diametru de 52 de mm și o grosime de 40 mm. Caracteristicile piesei o încadrează în intervalul cuprins într mijlocul secolului al XIII-lea și mijlocul secolului al XIV-lea (Pinter 1998, p. 376-378; Pinter 1999, p. 139-140)

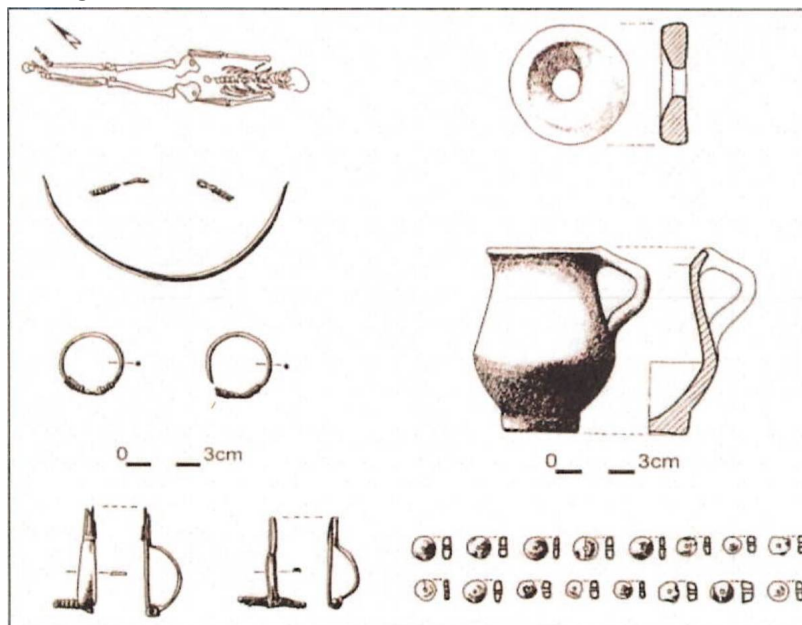
b. Statut administrativ: obiectiv arheologic edit, descoperit în 1956. Neinclus în LMI sau RAN.

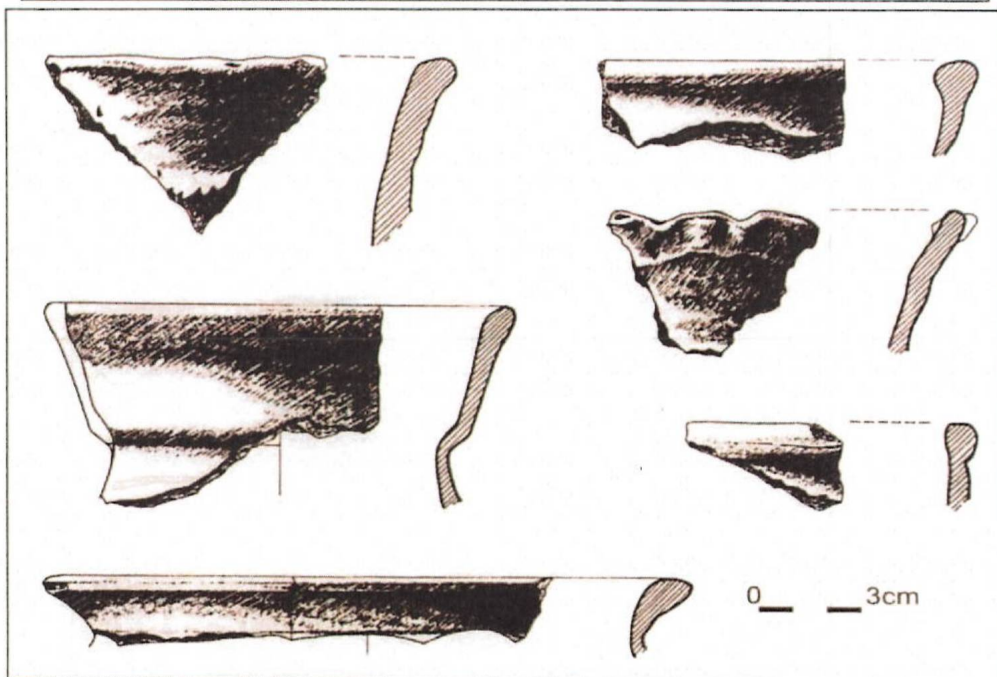
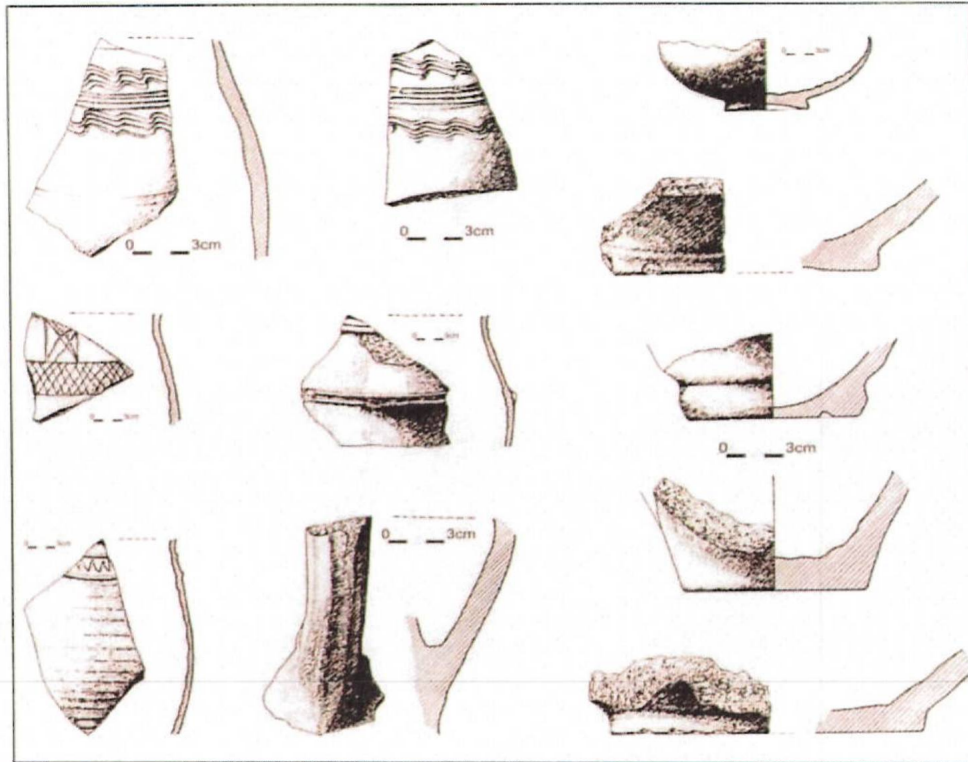
k. Imagini de suprafață:

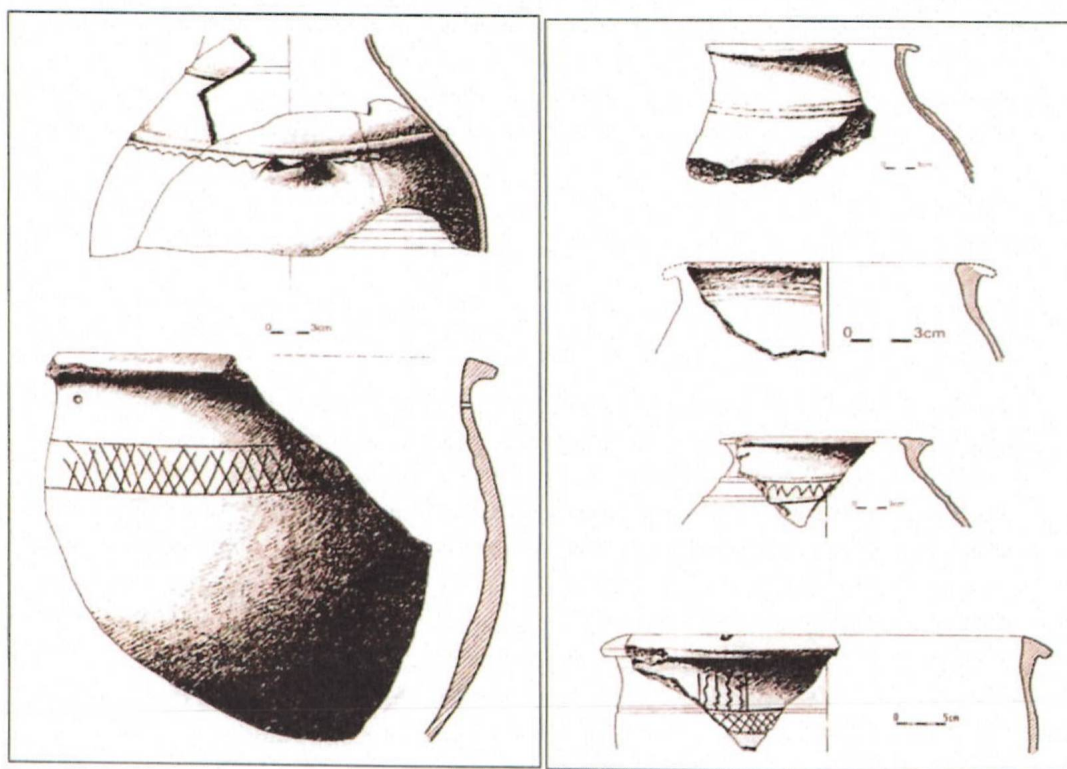

l. Datare: Epoca târzie a Bronzului (Cruceni-Belegis); Epoca postromană (III-V); Ev Mediu Timpuriu (IX-X); Ev Mediu Dezvoltat (XIII-XIV).

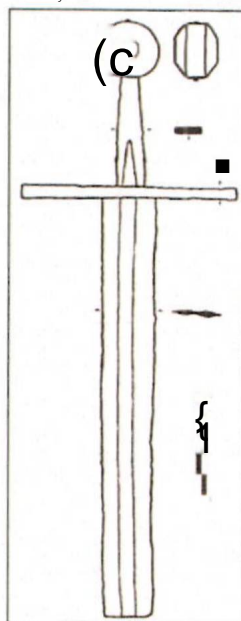
m. Material arheologic ilustrat:

Materiale ceramice descoperite la Timișoara-Pdr/wen *Verde/UMT* (după Tănase 1998)

Sabia medievală descoperită la Timișoara-Pdr/wrea *Verde/UMT* (după Pinter 1998)

n. Observatii: în momentul de față majoritatea zonei cu potențial arheologic este acoperită de diverse construcții industriale (în partea de est) sau locuințe (în partea de vest), doar o mica zonă

nefiind construită (vezi perimetrul acesteia în anexa ce conține repertoriul de coordonate). Din acest motiv cercetarea perieghetică propriu-zisă a fost sortită eșecului.

o. Bibliografie:

1. Grumeza L., Sarmatian Cemeteries from Banat (late Ist -early 5th centuries A. D.), Cluj-Napoca, 2014, p.24, p. 51, p. 60, p. 75, p. 114, p. 120, p. 122, p. 127, p. 150, p. 154 nota 1195.
2. Gumă M. Civilizația primei epocii a fierului în sud-vestul României. București. 1993, p. 55, p. 257, p. 296.
3. Iambor Petru. *Contribuții la istoria unor așezări fortificate din Banat (sec. IX-XIV)*, în *Patrimonium Banaticum*, I 2002, p. 115-131, p. 127.
1. Luca, Sabin Adrian, Descoperiri arheologice din Banatul Românesc, Sibiu, 2006, p. 250.
2. Mare, Mircea, *Banatul între secolele IV-IX*, Timișoara, 2004, p. 75.
3. Mare Mircea, *Rituri și ritualuri de înmormântare în Banatul românesc între sec. IV-IX*, *Analele Banatului*. S.N., Arheologie-Istorie, VI, Timișoara. 1998, p. 285-306, p. 286.
4. Medeleț Florin, Tănase Daniela, *Timișoara, jud. Timiș. Punct: Pădurea Verde - Muzeul Satului Bănățean, str. Alea CFR, nr. 1, în Cronica Cercetărilor Arheologice din România. Campania 2000*, CIMEC - Institutul de Memorie Culturală, București, 2001 (2001), p. 256-257, <http://cronica.cimec.ro/detaliu.asp?k=1> 142;
5. Pinter Zeno Karl, *Spade medievale din colecția Muzeului Banatului din Timișoara (sec. X-XIV)*, în *Analele Banatului*, S.N., Arheologie-Istorie, VI, Timișoara, 1998, pp. 373-380, p. 376-378.
6. Pinter Zeno Karl, *Spada și sabia medievală în Transilvania și Banat (secolele IX-XIV)*, Reșița, 1999, p 139-140.
7. Popescu Dorin, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1969*, în *SCIVA*. XXI, 3, 1970, p. 493-522, p. 498.
8. Popescu Dorin, *Les fouilles archéologiques de 1969 dans la République Socialiste Roumaine*, în *Dacia*, N.S., XIV, 1970, p. 431-464, p. 437.
9. Radu, Ortansa, *Mormântul sar mat ic de la Pădurea Verde, Timișoara, jud. Timiș (1969)*, în *Materiale și Cercetări Arheologice*, X, București, 1983, p. 147-149.
10. Stavilă A., *The Pottery from the Bronze Age Settlement of Timișoara-Fratelia. A General Statistical Approach*, în *Annales d'Universite Valahia Targoviste*, Section d'Archeologie et d'Histoire, Tome XIV, Numéro 2, 2012, p. 29-45, p. 32.
11. Tănase. Daniela. *În legătură cu unele fragmente ceramice descoperite la Timișoara - Pădurea Verde în 1956*, *Analele Banatului*, S.N., Arheologie-Istorie, VI, Timișoara, 1998, p. 251-261.